

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta:	Mgr. Milan Dang
Téma práce:	Právní aspekty generativní umělé inteligence
Rozsah práce:	celkem 109 stran, z toho 89 stran samotného textu
Datum odevzdání práce:	říjen 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma je vysoce aktuální s ohledem na neuvěřitelný technologický pokrok v oblasti generativní umělé inteligence (AI) generující obsah v zásadě nerozpoznatelný od obsahu vytvořeného člověkem. Jde o vysoce společensky významné téma vyvolávající nové, zásadní otázky i v oblasti ochrany duševního vlastnictví, zejména autorských práv, zvláště s ohledem na globálnost, aktuálnost a všudypřítomnost fenoménu umělé inteligence, její vývoj a využívání, počítaje v to problematiku autorských děl využívaných k trénování AI, problematiku deepfake, fake news a určování autorství výstupů generativní AI. Téma je tak nesporně velmi vhodné z hlediska právní vědy i aplikační praxe též se zřetelem na autorem zvolený interdisciplinární přístup propojující právní a technické aspekty problematiky, navíc s důrazem na srozumitelnost tak složité problematiky.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

O nárocích na autora stran teoretických znalostí, vstupních údajů a jejich zpracování či metody, nelze mít pochyb. Téma takto specifické povahy je však velmi náročné nejen na teoretické znalosti, vstupní údaje i jejich zpracování z oblasti národního, tak i evropského práva autorského, potažmo zahraničních právních úprav, včetně judikatury, resp. probíhajících soudních sporů, ale též na znalosti technické. Díky praktickým zkušenostem rigorozanta z vývoje neuronových sítí AI, bez kterých by nebylo ani možné problematice řádně porozumět, se v práci kloubí svět práva se světem technologií. Metoda je především analytická, popisná a komparativní. Doprovázeno je vše více než dostatečnými zdroji z literatury (včetně např. anglickojazyčné), navíc je práce vhodně doplňována praktickými příklady, čímž se stala i jistým „manuálem“ dané problematiky.

3. Formální a systematické členění práce

Posuzovaná práce je logicky, přehledně a zcela srozumitelně strukturována, kdy v obecné části jsou v souladu se záměry autora vysvětleny základní pojmy a koncepty spojené s tématem včetně zjednodušeného vysvětlení technických principů fungování AI a relevantní právní úpravy. Ve zvláštní části autor chronologicky sleduje životní cyklus generativní umělé inteligence včetně identifikace právně relevantních jednání účastných subjektů a souvisejících potenciálních autorskoprávních důsledků. Autor v závěru hodnotí výstupy své práce s jím určenými cíli, čímž jen potvrzuje jednotící linii a ucelenost své práce.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Viděno skrze záměr rigorózní práce, velmi volně navazující na diplomovou práci, obhájenou v roce 2020, jímž je poskytnutí mezioborového vhledu do problematiky generativní umělé inteligence propojujícího technické a právní aspekty s cílem usnadnit pochopení této složité problematiky i osobám bez technického vzdělání, nelze uzavřít jinak než konstatováním, že tento záměr byl zcela naplněn. Pilířem práce je systematické a chronologické zpracování životního cyklu generativní AI v daném kontextu, počínaje shromažďováním a zpracováním dat pro trénování, konče fází generování nového textu, obrázku a jiného obsahu samého. Autor v každé fázi identifikuje právně relevantní jednání subjektů (autorů, poskytovatelů AI, uživatelů) a jejich potenciální právní důsledky autorství, zejména pro právo autorské včetně změny vnímání procesu

s akcentem na praktické aspekty problematiky. Stejně tak problematiku posouzení míry účasti člověka na obsahu generovaném umělou inteligencí, který bez znalosti původu bylo možné označit za autorské dílo, uvádí na konkrétních příkladech. Autorovi se na základě provedené analýzy podařilo prokázat, že úprava *de lege lata* v zásadě pokrývá mnoho relevantních aspektů generativní AI; nikoli však všechny, zejména pokud jde možné dlouhodobé negativní dopady masové produkce obsahu prostřednictvím AI. Jde o v zásadě komplexní pohled na autorskoprávní aspekty v kontextu generativní AI plně v mezích toho, co si autor předsevzal. Jak již řečeno, práce je manuálem svého druhu v dané oblasti, kdy zvláště technické přiblížení je nanejvýše vhodné s ohledem na důsledky nesprávného posouzení právního v případě nepochopení podstaty vývoje a fungování generativní AI. Práce představuje vskutku kvalitní a ucelený příspěvek k aktuální problematice generativní AI. Autor prokázal schopnost analytického myšlení a systematického zpracování komplexního tématu. Práce má významnou praktickou hodnotu pro odbornou i laickou veřejnost.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Naplněno
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Naplněno, s využitím dostatečných teoretických znalostí. Kontrola na plagiáty v pořádku – vygenerovaný protokol ze dne 8. října 2024 vykazuje údaje: počet podobných dokumentů: 68; nejvyšší dosažená míra podobnosti: 3 %.
Logická stavba práce	Kvalitní, logická a srozumitelná
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Adekvátní, kdy z cizojazyčných užity zejm. anglickojazyčné zdroje.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Dostatečná vzhledem k vytčenému záměru práce a jejímu členění. Téma je analyzováno nad rámec zatím dostupných výkladů, a současně v širších souvislostech s významem pro aplikační praxi. Jde o logický výklad tematiky obsahující s ohledem na novost tématu řadu vlastních závěrů a názorů autora i na otázky, na které zatím neexistují jednotné názory, popř. kdy zcela chybí. Splnil tak cíle, kterých chtěl dosáhnout, a svou prací prokázal nejen teoretické právní znalosti včetně samostatnosti při zpracování tématu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Korespondující s požadavky; práce je psána tak, jak si autor předsevzal včetně potřebného zjednodušení a snahu o srozumitelnost výkladu i neoborníkům, nikoli však na úkor odbornosti.
Jazyková a stylistická úroveň	Plně odpovídající

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Práci doporučuji k obhajobě.

Nechť se autor zaměří na podle jeho názoru největší výzvy při určování autorství děl vytvořených pomocí generativní AI. Dále nechť v této souvislosti kriticky zhodnotí úpravu *de lege lata*.

V Praze dne 17.11.2024

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.
oponent práce